

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GERARD HOGAN
11 päivänä heinäkuuta 2019¹

Yhdistetyt asiat C-398/18 ja C-428/18

**Antonio Bocero Torrico (C-398/18) ja
Jörg Paul Konrad Fritz Bode (C-428/18)
vastaan**

**Instituto Nacional de la Seguridad Social ja
Tesorería General de la Seguridad Social**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Galician itsehallintoalueen ylioikeus, Espanja))

Ennakkoratkaisupyyntö – Siirtotyöläisten sosiaaliturva – Asetus (EY) N:o 883/2004 – 5 artikla – Varhennettu vanhuusetuus – Edellytys, jonka mukaan saatavan varhennetun vanhuusetuuden määrän on oltava suurempi kuin 65 vuoden ikäisenä saatava vähimmäisvanhuusetuus – Vähimmäismäärän laskentamenetelmä – Kansallinen lainsäädäntö, jossa otetaan huomioon ainoastaan toimivaltaisen jäsenvaltion myöntämä etuus – Toisesta jäsenvaltiosta saatavan etuuden jättäminen huomiotta – Etuuksien rinnastamista koskeva edellytys

I Johdanto

1. Nämä ennakkoratkaisupyyntöt, jotka toimitettiin unionin tuomioistuimen kirjaamoon 15.6.2018 (asia C-398/18) ja 28.6.2018 (asia C-428/18), koskevat unionin oikeuden, erityisesti SEUT 48 artiklan ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004² 5 ja 6 artiklan, tulkintaa.

2. Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Galician itsehallintoalueen ylioikeus, Espanja) tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 48 artikla esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa sen määrittämiseksi, onko henkilö oikeutettu varhennettuun vanhuusetuuteen, edellytetään muun muassa, että saatavan etuuden määrä on suurempi kuin vähimmäisvanhuusetuuden, jota kyseinen henkilö olisi tällaisen lainsäädännön perusteella oikeutettu saamaan perhetilanteensa perusteella täytettyään 65 vuotta. Näin Espanjan lainsäädännössä etenkin otetaan huomioon ainoastaan Espanjan maksama vanhuusetuus mutta ei myös vastaavia etuuksia, joita kyseinen henkilö mahdollisesti saa yhdestä tai useammasta toisesta jäsenvaltiosta.

3. Ennakkoratkaisupyyntöt on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä Antonio Bocero Torrico ja toisaalta Instituto Nacional de la Seguridad Social (Espanjan kansallinen sosiaaliturvalaitos, jäljempänä INSS) ja Tesorería General de la Seguridad Social (Espanjan yleinen sosiaaliturvarahasto, jäljempänä TGSS) (asia C-398/18) sekä yhtäältä Jörg Paul Konrad Fritz Bode ja toisaalta INSS ja TGSS (asia C-428/18).

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

² EUVL 2004, L 166, s. 1, ja oikaisu EUVL 2004, L 200, s. 1.

4. On syytä huomata, että SEUT 48 artiklassa määrätään, että Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat ”sellaiset sosiaaliturvan alan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseksi” muun muassa ottamalla käyttöön järjestelmän, joka turvaa siirtotyöläisille sen, että ”*kaudet*, jotka eri maiden lainsäädännön mukaan otetaan huomioon – –, lasketaan yhteen”.³ Nykyinen kausien yhteenlaskujärjestelmä sisältyy asetukseen N:o 883/2004. Tältä osin asetuksen N:o 883/2004 6 artiklassa säädetään vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien yhteenlaskemisesta, ja saman asetuksen 52 ja 58 artiklaan sisältyvät säännökset vanhuusetuuksien ja vähimmäisvanhuusetuuksien laskemiseksi, jos henkilölle on täyttynyt vakuutus- tai asumiskausia useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

5. Vaikka ennakkoratkaisupyyntöissä viitataan nimenomaisesti SEUT 48 artiklaan, vastaus ennakkoratkaisukysymykseen löytyy nähdäkseni asetuksen N:o 883/2004 5 artiklasta, jossa vahvistetaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön pohjautuva etuuksien, tulojen ja tosiseikkojen rinnastamisen periaate.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

6. Asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan 9, 10, 11 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen esittänyt kannan mahdollisuudesta etuuksien, tulojen ja tosiseikkojen rinnastamiseen. Periaate olisi omaksuttava nimenomaisesti ja sitä olisi kehitettävä noudattaen samalla tuomioistuinpäätösten sisältöä ja henkeä.

(10) Periaatteen, jonka mukaan tiettyjä toisen jäsenvaltion alueella ilmenneitä tosiseikkoja tai tapahtumia käsitellään ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen jäsenvaltion alueella, jonka lainsäädäntöä sovelletaan, ei pitäisi kuitenkaan olla esteenä kausien yhteenlaskemisperiaatteelle, jonka mukaan toisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla täyttyneet vakuutus-, työskentely-, itsenäisen ammatinharjoittamisen tai asumiskaudet lasketaan yhteen toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla täyttyneiden kausien kanssa. Toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella täyttyneet kaudet olisi näin ollen otettava huomioon yksinomaan soveltamalla kausien yhteenlaskemisperiaatetta.

(11) Jossain jäsenvaltiossa ilmenneiden tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastaminen ei voi mitenkään johtaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisuuteen tai sen lainsäädännön soveltamiseen.

(12) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti olisi huolehdittava siitä, että tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastamista koskeva periaate ei johda tuloksiin, jotka objektiivisesti katsottuna eivät ole perusteltuja, tai samanlaisten ja samaa kautta koskevien etuuksien päällekkäisyyteen.”

7. Asetuksen N:o 883/2004 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiallinen soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:

--

d) vanhuusetuudet;

³ Kursivointi tässä.

– –”

8. Saman asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Etuuksien, tulojen, tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastaminen”, säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, ja erityiset täytäntöönpanosäännökset huomioon ottaen sovelletaan seuraavaa:

- a) jos sosiaaliturvaetuuksien ja muiden tulojen saamisella on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella tiettyjä oikeusvaikutuksia, tämän lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan niin ikään, kun kyse on toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella saaduista vastaavista etuuksista tai jossakin toisessa jäsenvaltiossa hankituista tuloista;
- b) jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.”

9. Asetuksen N:o 883/2004 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Kausien yhteenlaskeminen”, säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan

- etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi, keston määrittämiseksi tai takaisinsaamiseksi,
- lainsäädännön soveltamiseksi, tai
- pakollisen, valinnaisen jatkuvan tai vapaaehtoisen vakuutuksen piiriin pääsemiseksi tai siitä vapauttamiseksi

edellytetään vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon toisten jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet, työskentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, ikään kuin nämä kaudet olisivat täyttyneet kyseisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan.”

10. Saman asetuksen 52 artiklan, jonka otsikko on ”Etuuksien myöntäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toimivaltainen laitos laskee maksettavan etuuden määrän:

- a) soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ainoastaan, jos etuuksiin oikeuttavat edellytykset ovat täyttyneet yksinomaan kansallisen lainsäädännön mukaan (itsenäinen etuus);
- b) laskemalla teoreettisen määrän ja sen jälkeen tosiasiallisen määrän (pro rata -etuus) seuraavasti:
  - i) etuuden teoreettinen määrä vastaa etuutta, jota asianomainen henkilö voisi vaatia, jos kaikki muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaisesti täyttyneet vakuutus- ja/tai asumiskaudet olisivat täyttyneet kyseisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan etuuden myöntämispäivänä. Jos tämän lainsäädännön mukaan etuuden määrä ei riipu täyttyneiden kausien kestosta, kyseistä määrää pidetään teoreettisena määränä;

- ii) toimivaltainen laitos määrittää sen jälkeen pro rata -etuuden tosiasiallisen määrän soveltamalla teoreettiseen määrään tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden kausien pituuden ja kaikkien kyseessä olevien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden kausien kokonaispituuden suhdetta.”

11. Asetuksen N:o 883/2004 58 artiklassa, jonka otsikko on ”Lisän myöntäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Sellaiselle etuuskien saajalle, johon tätä lukua sovelletaan, ei voida siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu ja jonka lainsäädännön mukaan etuus on hänelle maksettava, myöntää etuutta, joka on pienempi kuin kyseisen lainsäädännön mukainen vähimmäisetuus sellaiselta vakuutus- tai asumiskaudelta, joka on yhtä pitkä kuin kaikki suoritusta varten tämän luvun mukaisesti huomioon otetut kaudet.

2. Tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos maksaa asianomaiselle hänen asuessaan kyseisessä valtiossa lisän, joka on yhtä suuri kuin tämän luvun mukaisesti maksettavien etuuskien kokonaisuuden määrän erotus.”

B Espanjan oikeus

12. Yleisen sosiaaliturvalain (Ley General de la Seguridad Social), sellaisena kuin sen konsolidoitu teksti hyväksyttiin 30.10.2015 annetulla kuninkaan asetuksella (Real Decreto Legislativo) 8/2015⁴, 208 §:ssä, sellaisena kuin se oli voimassa hakemusten jättämisaikana, säädetään seuraavaa:

”1. Varhaiseläkkeelle pääsy asianomaisen hakemuksesta edellyttää seuraavien edellytysten täyttymistä:

- a) hakijan ikä on enintään kaksi vuotta alhaisempi kuin eläkeikä, joka lasketaan jokaisessa tapauksessa edellä 205 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitetulla tavalla siten, ettei edellä 206 §:ssä tarkoitettuja vähennyskertoimia oteta huomioon;
- b) hakija on tosiasiallisesti maksanut vakuutusmaksuja vähintään 35 vuoden ajan – –;
- c) sen jälkeen, kun tämän eläkemuodon myöntämiselle asetettujen yleisten ja erityisten vaatimusten on osoitettu täyttyvän, saatavan eläkkeen määrän on oltava suurempi kuin vähimmäiseläkkeen, jota kyseiselle henkilölle olisi hänen perhetilanteensa perusteella maksettava hänen täytettyään 65 vuotta. Jollei tämä edellytys täyty, oikeutta tähän varhaiseläkemuotoon ei voida myöntää.

2. Siinä tapauksessa, että tässä pykälässä tarkoitettu varhaiseläke voidaan myöntää, sen määrää on vähennettävä soveltamalla kuhunkin työntekijän lakisääteisestä eläkeiästä, joka lasketaan jokaisessa tapauksessa edellä 205 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitetulla tavalla, vakuutustapahtuman ajankohdasta puuttuvaan vuosineljänneksen tai vuosineljänneksen osaan seuraavia kertoimia, jotka määräytyvät täyttyneinä pidettyjen vakuutuskausien mukaan:

– –

Tätä pykälää sovellettaessa lakisääteisenä eläkeikänä pidetään ikää, jota olisi sovellettu työntekijään, jos tämä olisi jatkanut vakuutusmaksujen maksamista vakuutustapahtuman ajankohdan ja sen lakisääteisen eläkeiän, joka lasketaan jokaisessa tapauksessa edellä 205 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitetulla tavalla, täyttymisen välisen ajan.

Täyttyneinä pidettyjen vakuutuskausien laskennassa otetaan huomioon kokonaiset kaudet, eikä kokonaiseen kauteen rinnasteta kautta, joka on täyttynyt vain osittain.”

⁴ BOE nro 261, 31.10.2015, s. 103291, ja oikaisu BOE nro 36, 11.2.2016, s. 10898.

13. Sosiaaliturvajärjestelmässä maksettavien eläkkeiden ja muiden julkisten sosiaalietuuksien uudelleenarvostuksesta varainhoitovuonna 2016 29.12.2015 annetun kuninkaan asetuksen 1170/2015 (Real Decreto sobre revalorización de pensiones del sistema de seguridad social y de otras prestaciones sociales públicas para el ejercicio 2016)⁵ 14 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos sekä Espanjan lainsäädännössä että ulkomaisessa lainsäädännössä kahden- tai monenvälisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisesti myönnettyjen eläkkeiden kokonaismäärä on edellisen momentin säännösten soveltamisen jälkeen pienempi kuin Espanjassa kulloinkin voimassa oleva eläkkeen vähimmäismäärä, etuudensaajalle taataan Espanjassa ja ulkomailla myönnettyjen eläkkeiden kokonaismäärän ja mainitun vähimmäismäärän välinen erotus edellyttäen, että hän asuu Espanjassa ja täyttää yleisten säännösten mukaiset vaatimukset.

Unionin sosiaaliturvalainsäädännössä tunnustettuihin eläkkeisiin sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/1971 50 artiklan ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 58 artiklan säännöksiä.

--”

III Tosiseikat ja ennakkoratkaisupyyntö

14. Bocero Torrico, joka on syntynyt 15.12.1953, on vakuutettu Espanjan sosiaaliturvajärjestelmässä. Hän teki 16.12.2016 Espanjan sosiaaliturvaviranomaisille varhennettua vanhuusetuutta koskevan hakemuksen, jonka INSS hylkäsi 9.11.2016 tekemällään päätöksellä sen perusteella, että etuuden määrä olisi pienempi kuin sen vähimmäisvanhuusetuuden määrä, joka kyseiselle henkilölle olisi hänen perhetilanteensa perusteella maksettava hänen täytettyään 65 vuotta. Bocero Torrico esitti päätöksestä hallinnollisen oikaisuvaatimuksen, joka hylättiin 25.4.2017 annetulla päätöksellä.⁶

15. Bocero Torrico on suorittanut vakuutusmaksuja yhteensä 16 637 päivältä, joista 9 947 päivältä Espanjassa ja 6 690 päivältä Saksassa. Hänelle on myönnetty Saksassa vanhuusetuus, jonka määrä on 507,35 euroa. Varhennettua vanhuusetuuden, joka hänelle olisi maksettava Espanjassa, määrä olisi 530,15 euroa, joka saadaan soveltamalla eläkkeen laskentaperusteeseen (773,75 euroa) 88 prosentin korjauskerrointa iän perusteella ja 76,86 prosentin suhteutuskerrointa Espanjan osalta.

16. Bode, joka on syntynyt 4.6.1952, on vakuutettu Espanjan sosiaaliturvajärjestelmässä. Hän teki 31.5.2015 Espanjan sosiaaliturvaviranomaisille varhennettua vanhuusetuutta koskevan hakemuksen, jonka INSS hylkäsi 26.8.2015 tekemällään päätöksellä sen perusteella, että etuuden määrä olisi pienempi kuin sen vähimmäiseläkkeen määrä, joka kyseiselle henkilölle olisi hänen perhetilanteensa perusteella maksettava hänen täytettyään 65 vuotta.

17. Bode on suorittanut vakuutusmaksuja yhteensä 16 725 päivältä, joista 2 282 päivältä Espanjassa ja 14 443 päivältä Saksassa. Hänelle on myönnetty Saksassa vanhuuseläke, jonka todellinen määrä on 1 185,22 euroa. Hänelle Espanjassa myönnettävän varhaiseläkkeen määrä olisi 206,60 euroa, joka saadaan soveltamalla eläkkeen laskentaperusteeseen (1 357,80 euroa kuukaudessa) 87 prosentin korjauskerrointa iän perusteella ja 17,49 prosentin suhteutuskerrointa Espanjan osalta.

18. Espanjan sosiaaliturvajärjestelmästä maksettava vähimmäiseläke 65 vuotta täyttäneille henkilöille, joilla on puoliso huollettavanaan, oli 784,90 euroa vuonna 2016.

⁵ BOE nro 312, 30.12.2015.

⁶ Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti nämä päivämäärät. INSS:n ja komission mukaan hylkäyspäätös tehtiin maaliskuussa 2017.

19. Bocero Torrico ja Bode nostivat Juzgado de lo Socialissa (työ- ja sosiaaliasioiden tuomioistuin, Espanja)⁷ INSS:ää ja TGSS:ää vastaan kanteet, joissa vaadittiin toteamaan, että heillä oli oikeus saada varhennettu vanhuusetuus 1.1.2017 ja 1.7.2015 alkaen.

20. Juzgado de lo Social totesi molemmissa asioissa, että kansallisen lainsäädännön mukaan saatavan varhennetun vanhuusetuuden määrän on oltava suurempi kuin sen vähimmäisvanhuusetuuden määrä, joka kyseiselle henkilölle olisi maksettava hänen perhetilanteensa perusteella hänen täytettyään 65 vuotta. Se katsoi, että saatavan vanhuusetuuden määrän on oltava sama kuin Espanjassa maksettavan pro rata -vanhuusetuuden, sillä se on todellinen vanhuusetuus, jonka etuudensaaja tosiasiallisesti saa Espanjassa ja joka on erillinen muissa jäsenvaltioissa myönnettävistä etuuksista. Näin tuomiossa hyväksyttiin INSS:n esittämät perustelut, joissa vedottiin kansallisen lainsäädännön tarkoitukseen, joka on estää henkilöitä, jotka eivät ole saavuttaneet lakisääteistä eläkeikää, täydentämästä etuutta lakisääteisen vähimmäiseläkkeen määrään asti ja siten saada heidät pysymään työmarkkinoilla.

21. Bocero Torricon kanne hylättiin 6.10.2017 annetulla tuomiolla ja Boden kanne 15.11.2017 annetulla tuomiolla.

22. Bocero Torrico valitti tuomiosta 3.11.2017 ja Bode 22.11.2017.

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Bocero Torrico ja Bode eivät muodosta rasitetta Espanjan sosiaaliturvajärjestelmälle, koska heille maksettavaa varhennettua vanhuusetuutta ei täydennetä Espanjan kustannuksella vähimmäisvanhuusetuuden määrään asti, sillä he saavat vanhuusetuutta myös Saksan sosiaaliturvajärjestelmästä ja yhteenlaskettuina nämä kaksi tosiasiallista vanhuusetuutta ylittävät Espanjassa säädetyn vähimmäisvanhuusetuuden määrän. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kuninkaan asetuksen 1170/2015 14 §:n 3 momentin, jossa viitataan asetuksen N:o 883/2004 58 artiklaan, perusteella voidaan maksaa ainoastaan unionin oikeussääntöjen mukaisesti maksettavien etuuksien kokonaismäärän ja Espanjassa maksettavien vähimmäisvanhuusetuuksien määrän välinen erotus. Toisin sanoen, jos varhennettu vanhuusetuus myönnettäisiin, olisi otettava huomioon Espanjassa ja Saksassa tosiasiallisesti saadut kaksi etuutta, jolloin hakija ei olisi oikeutettu lisää, jota maksetaan, jotta etuus vastaa vähimmäismäärää.

24. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kun verrataan kotimaista työntekijää, joka ei ole työskennellyt siirtotyöläisenä ja joka saa Espanjan sosiaaliturvajärjestelmästä varhennettua vanhuusetuutta 1 193,38 euroa,⁸ ja siirtotyöläistä, joka saa saman määrän mutta kahden tai useamman jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä, siirtotyöläinen asetetaan epäedullisempaan asemaan ja häntä syrjitään sen vuoksi, että hän on siirtynyt työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (tässä tapauksessa Saksaan), eikä hän voi saada varhennettua vanhuusetuutta, johon kotimaisella työntekijällä olisi oikeus. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo siten, että kun yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa viitataan ”saatavan eläkkeen määrään”, sitä olisi tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan Espanjassa saatavan tosiasiallisen vanhuusetuuden ja Saksassa saatavan tosiasiallisen vanhuusetuuden yhteenlaskettua määrää. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myös katsoo, että tällainen lähestymistapa vastaisi kyseisen säännöksen tarkoitusta, joka on sen estäminen, että Espanja joutuu täydentämään eläke-etuutta lakisääteiseen vähimmäismäärään asti, kun muistetaan – kuten edellä jo todettiin –, että Espanjan ja unionin lainsäädännön mukaan oikeus vähimmäisliisään edellyttäisi molempien etuuksien yhteenlasketun määrän huomioon ottamista.

⁷ Ourensen ja A Coruñan työ- ja sosiaaliasioiden tuomioistuimet.

⁸ Edellyttäen että he täyttävät muut Espanjan lainsäädännössä säädetty edellytykset. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi, että pääasioiden oikeudenkäynnissä ei ole kyse näistä muista edellytyksistä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsi tämän luvun sekä asiassa C-398/18 että asiassa C-428/18.

25. Tässä tilanteessa Tribunal Superior de Justicia de Galicia päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko SEUT 48 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa asetetaan varhaiseläkkeen myöntämisen edellytykseksi se, että saatavan eläkkeen määrä on suurempi kuin vähimmäiseläkkeen, jota kyseiselle henkilölle olisi mainitun lainsäädännön perusteella maksettava, kun ’saatavalla eläkkeellä’ tulkitaan tarkoitettavan ainoastaan toimivaltaisen jäsenvaltion (tässä tapauksessa Espanjan) sosiaaliturvajärjestelmästä maksettavaa tosiasiallista eläkettä ilman, että siihen sisällytettäisiin myös kyseisen henkilön toisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä maksettavana samanlaisena etuutena saama tosiasiallinen eläke?”

IV Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

26. Kirjallisia huomautuksia esittivät Bocero Torrico ja Bode, INSS, Espanjan kuningaskunta ja Euroopan komissio, jotka kaikki esittivät suullisia lausumia 2.5.2019 pidetyssä istunnossa.

V Unionin tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

27. Bocero Torrico ja Bode väittävät, että kansalliset säännöt, joissa varhennetun vanhuusetuuden saaminen sidotaan sen pro rata -etuuden määrään, joka toimivaltaisen laitoksen on maksettava kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti suoritetujen vakuutusmaksujen osalta, ovat unionin oikeuden vastaisia. Näissä säännöissä etuuden saamisen edellytyksenä ovat yhdessä ja samassa jäsenvaltiossa suoritettavat maksut, millä tehdään tehottomiksi vapaata liikkuvuutta ja vakuutuskausien yhteenlaskemista koskevat unionin oikeuden säännöt ja periaatteet, etenkin ne, jotka liittyvät vakuutuskausien yhteenlaskemiseen vanhuusetuuksien saamiseksi ja jotka sisältyvät SEUT 45 ja SEUT 48 artiklaan sekä asetuksen N:o 883/2004 6, 50 ja 51 artiklaan, 52 artiklan 1 kohdan b alakohtaan ja 58 artiklaan.

28. Bocero Torrico ja Bode katsovat, että yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa tarkoitettu ”saatavan eläkkeen määrä” olisi rinnastettava asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa määriteltyyn etuuden teoreettiseen määrään, koska tämä johtaa siihen, että siirtotyöläinen rinnastetaan samassa tilanteessa olevaan kansalliseen työntekijään, joka ei ole siirtynyt toiseen jäsenvaltioon työkennelläkseen siellä. He väittävät toissijaisesti, että näitä käsitteitä olisi tulkittava asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdan mukaisesti siten, että niillä tarkoitetaan kyseisen henkilön kahdesta tai useammasta jäsenvaltiosta saamien pro rata -etuuksien yhteismäärää kaikkien niiden vakuutuskausien osalta, jotka on otettu huomioon varhennetun vanhuusetuuden saatavuutta ja laskentaa varten Espanjassa. He kuitenkin huomauttavat, että tästä lähestymistavasta aiheutuu kaksi haittaa. Ensinnäkin siinä sidotaan varhennetun vanhuusetuuden saaminen Espanjassa määrään, joka on seurausta kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa syntyneen oikeuden etuuteen järjestämisestä asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan mukaisesti, riippumatta sen etuuden määrästä, johon kyseinen henkilö olisi ollut oikeutettu Espanjassa, jos kaikki vakuutuskaudet olisivat täyttyneet Espanjan lainsäädännön mukaan, ja toiseksi siinä asetetaan edellytykseksi varhennetun vanhuusetuuden saamiselle yhdessä jäsenvaltiossa varhennetun vanhuusetuuden saaminen toisessa jäsenvaltiossa ottamatta huomioon sitä, ettei varhennetusta eläkkeelle siirtymisestä säädetä kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädännössä eikä sitä säännellä samalla tavalla niissä valtioissa, jotka tarjoavat mahdollisuuden varhennettuun vanhuusetuuteen.

29. INSS väittää, että 13.2.2018 annetun uuden hallinnollisen kannan 3/2018 mukaisesti yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa asetettu edellytys täyttyy edellyttäen ensinnäkin, että etuuden teoreettinen määrä⁹ on suurempi kuin Espanjassa myönnettävä vähimmäisvanhuusetuus, ja toiseksi, että Espanjassa myönnettävän etuuden määrän ja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa myönnettävän etuuden määrän yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin Espanjassa myönnettävä vähimmäisvanhuusetuus. INSS katsoo, että jos etuuden teoreettinen määrä on suurempi kuin Espanjassa myönnettävä vähimmäisvanhuusetuus, kuninkaan asetuksen 1170/2015 14 §:n 2 momentin mukaisesti sen varmistamiseksi, että määrä vastaa vähimmäisvanhuusetuutta, maksettavaa lisää ei makseta. Lisäksi, jos Espanjassa myönnettävän etuuden määrän ja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa myönnettävän etuuden määrän yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin Espanjassa myönnettävä vähimmäisvanhuusetuus, 14 §:n 3 momentin mukaista lisää ei makseta. INSS katsoo näin ollen, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen vastaamiseksi olisi otettava huomioon etuuden teoreettinen määrä, joka saadaan laskemalla yhteen kaudet asetuksen N:o 883/2004 5, 6, 51 ja 52 artiklan mukaisesti.

30. Espanjan kuningaskunta katsoo, että asetuksessa N:o 883/2004 ei edellytetä jäsenvaltioiden maksavan lisää jäsenvaltiossa myönnettävästä, varhennettua vanhuusetuutta vastaavasta pro rata -etuudesta, jotta sen määrä vastaisi kyseisessä jäsenvaltiossa 65 vuoden iässä myönnettävää vähimmäiseläkettä, koska tämä johtaisi syrjintään sellaisten työntekijöiden hyväksi, jotka eivät ole olleet vakuutettuja koko kauden ajan Espanjassa. Se korostaa, että INSS otti Bocero Torricon ja Boden Saksassa maksamat vakuutusmaksut huomioon asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan mukaisesti heidän varhennettun vanhuusetuutensa määrän laskemiseksi. Asetuksessa N:o 883/2004 ei kuitenkaan säädetä heille Saksasta tulevien etuuksien huomioon ottamisesta yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa asetetun edellytyksen täyttämiseksi, ja tämä johtaisi Espanjan sosiaaliturvalainsäädännön vääristymiseen.

31. Espanjan kuningaskunta myös vahvistaa, että uudessa hallinnollisessa kannassa 3/2018 asetettuja kahta edellytystä voidaan soveltaa Bocero Torricon ja Boden varhennettua vanhuusetuutta koskeviin hakemuksiin.

32. Komissio katsoo, että Bocero Torricon ja Boden varhennettua vanhuusetuutta koskevia hakemuksia on tutkittava ottaen huomioon asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdassa säädetty etuuksien, tulojen, tosiseikkojen ja tapahtumien rinnastamisen periaate, sellaisena kuin sitä on tulkittu SEUT 45 ja SEUT 48 artiklan valossa. Näin ollen Espanjan lainsäädäntöön sisältyvää viittausta ”saatavan eläkkeen määrään” on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan kyseessä olevien Espanjassa ja Saksassa myönnettävien etuuksien, jotka ovat kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja rinnastettavia etuuksia, yhteenlaskettua määrää.

VI Asian tarkastelu

33. Jotta kansalliselle tuomioistuimelle voitaisiin antaa hyödyllinen vastaus, on ensinnäkin todettava, että asetuksella N:o 883/2004 ei luoda yhteistä sosiaaliturvajärjestelmää, vaan se mahdollistaa erilaisten kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien olemassaolon, ja sen ainoana tavoitteena on varmistaa näiden järjestelmien yhteensovittaminen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltiot siis säilyttävät toimivaltansa sosiaaliturvajärjestelmiensä sisällön määrittämisen osalta. Koska alaa ei ole unionin tasolla yhdenmukaistettu, kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan vapaasti vahvistaa muun muassa edellytykset, joiden täytyessä oikeus etuuksiin syntyy. Jäsenvaltioiden on kuitenkin tätä toimivaltaa

⁹ Ks. asetuksen N:o 883/2004 52 artikla siitä, miten teoreettinen määrä lasketaan.

käyttäessään noudatettava unionin oikeutta ja erityisesti niitä EUT-sopimuksen määräyksiä, jotka koskevat jokaiselle unionin kansalaiselle tunnustettua oikeutta liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.¹⁰ Henkilöille, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ei voi aiheutua lainsäädännön perusteella haittaa sen vuoksi, että he ovat käyttäneet tätä oikeutta.

34. Jäsenvaltio voi lähtökohtaisesti vapaasti säätää oikeudesta vähimmäisvanhuuseläkkeeseen¹¹ ja asettaa edellytyksiä varhennetun vanhuusetuuden saamiselle, edellyttäen että tällaiset edellytykset eivät ole este SEUT 45 artiklassa tarkoitettulle työntekijöiden vapaalle liikkuvuudelle. Katson näin ollen, että lähtökohtaisesti jäsenvaltio voi, kuten nyt tarkasteltavissa tapauksissa, asettaa varhennetun vanhuusetuuden saamisen edellytykseksi sen, että henkilö on tietyn ikäinen, on maksanut vakuutusmaksuja tietyn ajanjakson ja on oikeutettu etuuteen, joka on suurempi kuin kyseisessä jäsenvaltiossa myönnettävän vähimmäisvanhuusetuuden määrä.¹²

35. Vaikuttaa nimittäin siltä, että yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentissa asetettuja kolmea edellytystä ei sinänsä kyseenalaisteta ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevissa pääasian oikeudenkäynneissä. Niissä riitautetaan pikemminkin tapa, jolla kyseisen kansallisen lain 208 §:n 1 momentissa¹³ asetettua kolmatta edellytystä sovelletaan¹⁴ Bocero Torricon ja Boden kaltaisiin henkilöihin, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.

36. Siitä, voidaanko asetuksen N:o 883/2004 5 ja/tai 6 artiklaa soveltaa pääasiassa kyseessä oleviin olosuhteisiin, esitettiin selkeästi erilaisia näkemyksiä unionin tuomioistuimelle toimitetuissa huomautuksissa.

37. Vakiintuneen oikeuskäytännön¹⁵ mukaan oikeuden *saaminen* vanhuusetuuteen kuuluu asetuksen N:o 883/2004 6 artiklan soveltamisalaan.¹⁶ Etuuden määrän *laskemista* koskevista säännöistä säädetään sitä vastoin kyseisen asetuksen 52 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa.¹⁷

38. Asetuksen N:o 883/2004 6 artiklalla pannaan täytäntöön vakuutuskausien, asumiskausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai työskentelykausien yhteenlaskemisen periaate, sellaisena kuin siitä määrätään SEUT 48 artiklassa,¹⁸ säätämällä muun muassa, että jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi edellytetään vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien täyttymistä, tämän jäsenvaltion toimivaltaisen vakuutuslaitoksen on otettava huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet ikään kuin ne olisivat sovellettavan lainsäädännön mukaisesti täyttyneitä kausia. Eri jäsenvaltioissa täyttyneet *vakuutuskaudet* on toisin sanoen laskettava yhteen.¹⁹

10 Ks. analogisesti tuomio 7.12.2017, Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946, 38–40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

11 Tuomio 7.12.2017, Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946, 47 kohta).

12 Bocero Torricon ja Boden mukaan tämä edellytys otettiin käyttöön Espanjan lainsäädännössä julkisen vanhuusetuusjärjestelmän kestävyuden varmistamiseksi.

13 Yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohta.

14 Bocero Torrico ja Bode eivät siten riitautta Espanjan kuningaskunnan oikeutta asettaa edellytyksiä henkilön saaman etuuden vähimmäismäärälle, jotta hän on oikeutettu varhennettuun vanhuusetuuteen.

15 Tuomio 3.3.2011, Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

16 Ks. myös sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL 1971, L 149, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), 45 artiklan 1 kohta.

17 Ks. myös asetuksen N:o 1408/71 46 artikla ja sitä seuraavat artiklat.

18 Kyse on yhdestä niistä peruseriaaiteista, jotka koskevat jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista unionissa ja joilla pyritään takaamaan se, että EUT-sopimuksessa taatun vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen seurauksena työntekijältä ei viedä oikeutta niihin sosiaaliturvan etuihin, joita hän olisi voinut vaatia, jos hän olisi ollut koko uransa yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa. Tällainen seuraus voisi näet saada unionin työntekijän luopumaan käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, mikä muodostaisi näin ollen esteen tälle vapaudelle (tuomio 3.3.2011, Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, 30 kohta).

19 Tuomio 7.12.2017, Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946, 41 kohta).

39. Kun kyse on vanhuusetuuksista, asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa säädetään, että toimivaltainen laitos laskee sen etuuden teoreettisen määrän, johon kyseessä olevalla henkilöllä on oikeus, ikään kuin kaikki vakuutus- ja/tai asumiskaudet, jotka hän on täyttänyt eri jäsenvaltioissa, olisivat täyttyneet siinä jäsenvaltiossa, jossa toimivaltainen laitos toimii. Tämän jälkeen toimivaltaisen laitoksen on saman asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan mukaisesti määritettävä etuuden todellinen määrä teoreettisen määrän perusteella ottaen huomioon jäsenvaltiossa, jossa toimivaltainen laitos toimii, täyttyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien kesto suhteessa niiden vakuutus- ja/tai asumiskausien kokonaispituuteen, jotka ovat täyttyneet muissa jäsenvaltioissa. Kyse on pro rata -laskentamenetelmästä.²⁰

40. On tärkeää huomata, ettei pääasian oikeudenkäynneissä ole kyseenalaistettu Bocero Torricon ja Boden Espanjassa ja Saksassa myönnettävien vanhuusetuuksien teoreettisen määrän ja myöhemmin tosiasiallisten määrien (pro rata -etuuden) laskentaa.

41. INSS, Espanjan kuningaskunta ja myös Bocero Torrico ja Bode katsovat, että asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti laskettua etuuden teoreettista määrää olisi käytettävä arvioitaessa sitä, täyttyykö yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa säädetty edellytys, joka koskee vähimmäisetuuden määrää.

42. Olen tästä eri mieltä.

43. Asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti laskettu etuuden teoreettinen määrä on nähdäkseni välivaihe laskettaessa myönnettävää tosiasiallista pro rata -etuutta, eikä sitä voida käyttää sen arvioimiseksi, onko oikeus (varhennettuun) vanhuusetuuteen tosiasiaassa saatu.²¹ Lisäksi, kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 37 ja 38 kohdassa totesin, asetuksessa N:o 883/2004 erotetaan selkeästi vanhuusetuutta koskevan oikeuden saamista koskevat säännöt ja etuuden laskemista koskevat säännöt.²²

44. Lisäksi, vaikka vanhuusetuutta koskevan oikeuden saaminen kuuluu asetuksen N:o 883/2004 6 artiklan soveltamisalaan, kyseisessä säännöksessä viitataan selkeästi vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien yhteenlaskemiseen eikä muihin edellytyksiin tällaisen oikeuden syntymiselle.²³ Koska yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdassa asetetaan varhennettua vanhuusetuutta koskevan oikeuden edellytykseksi muun muassa se, että saatavan etuuden määrä on suurempi kuin vähimmäisvanhuusetuus, jonka kyseinen henkilö olisi oikeutettu saamaan Espanjassa perhetilanteensa perusteella täytettyään 65 vuotta, katson, että asetuksen N:o 883/2004 5 artikla on merkityksellinen säännös, jota olisi sovellettava.²⁴ Asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa näet todetaan, että kyseisen asetuksen 5 artiklaan sisältyvän toisessa jäsenvaltiossa saatujen etuuksien tai

20 Tuomio 7.12.2017, Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946, 42 kohta).

21 Teoreettisella määrällä ei siten ole itsenäistä merkitystä sinänsä.

22 Unionin tuomioistuin korosti asetuksen N:o 1408/71 46 artiklan 2 kohdassa (nykyisin asetuksen N:o 883/2004 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa) säädettyjen etuuksien laskemista koskevien sääntöjen rajoitettua soveltamisalaa 7.12.2017 antamassaan tuomiossa Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946). Unionin tuomioistuin nimittäin totesi, ettei kyseistä säännöstä voida käyttää vähimmäisvanhuusetuuden laskemiseen, koska se on tehtävä asetuksen N:o 1408/71 50 artiklan (nykyisin asetuksen N:o 883/2004 58 artiklan) mukaisesti.

23 Se on näin ollen merkityksellinen yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin b kohdan ja vakuutusmaksujen maksamista koskevan 35 vuoden vähimmäisajan laskemisen kannalta. Pääasian oikeudenkäynneissä Bocero Torricon ja Boden vakuutusmaksujen maksukaudet Espanjassa ja Saksassa on laskettava yhteen tämän edellytyksen täyttymiseksi.

24 Asetukseen N:o 1408/71 ei sisällynyt asetuksen N:o 883/2004 5 artiklaa vastaavaa säännöstä. Asetuksen N:o 883/2004 5 artiklassa mielestäni yksinkertaisesti selvennetään saman asetuksen 4 artiklassa vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Asetuksen N:o 883/2004 5 artiklalla pyritään takaamaan se, että vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen seurauksena työntekijältä ei viedä oikeutta niihin sosiaaliturvan etuihin, joita hän olisi voinut vaatia, jos hän olisi ollut koko uransa yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa. Asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisen asetuksen 5 artiklaan sisältyvällä toisessa jäsenvaltiossa saatujen etuuksien tai tulojen tai tapahtuneiden tosiseikkojen ja tapahtumien rinnastamisen tai yhdenvertaisen kohtelun periaatteella nimenomaisesti kodifoidaan useissa unionin tuomioistuimen tuomioissa vahvistettu etuuksien, tulojen, tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastamisen periaate. Ensimmäinen asetuksen N:o 883/2004 5 artiklaan perustuva unionin tuomioistuimen tuomio on 21.1.2016 annettu tuomio Vorarlberger Gebietskrankenkasse ja Knauer (C-453/14, EU:C:2016:37).

tulojen tai tapahtuneiden tosiseikkojen ja tapahtumien rinnastamisen tai yhdenvertaisen kohtelun periaatteen *ei pitäisi olla esteenä* 6 artiklaan sisältyvälle periaatteelle, jonka mukaan toisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla täyttyneet tietyt kaudet, kuten vakuutuskaudet, lasketaan yhteen toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla täyttyneiden kausien kanssa.²⁵

45. Yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohtaan sisältyvällä varhennetun vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksellä nähdäkseen varmistetaan, että vanhuusetuuden tietyn määrän ”saamisella”²⁶ ”on oikeusvaikutuksia”, ja näin ollen tämän edellytyksen on oltava asetuksen N:o 883/2004 5 artiklassa vahvistetun rinnastamisen periaatteen mukainen, jotta ei rangaista työntekijöitä, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.²⁷ Katsonkin, että Espanjassa myönnettävät vanhuusetuudet on lisättävä niihin rinnastettaviin tai vastaaviin etuuksiin, joita saadaan yhdessä tai useammassa toisessa jäsenvaltiossa, jotta yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdan edellytys täyttyy.

46. Unionin tuomioistuimen asiakirja-aineistosta ilmenee, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen selvityksistä muuta johdu, että yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentissa säädetty varhennettu vanhuusetuus²⁸ ja Bocero Torricon ja Boden vanhuusetuudet²⁹ Saksassa ovat asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja toisiinsa rinnastettavissa olevia tai vastaavia etuuksia.³⁰

47. INSS ja Espanjan kuningaskunta totesivat 2.5.2019 pidetyssä istunnossa, että kyseessä olevilla kansallisilla säännöksillä oli kahtalainen tavoite, nimittäin ensinnäkin varmistaa, että hakijoista, jotka ovat oikeutettuja yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentissa säädettyyn varhennettuun vanhuusetuuteen, ei muodostu rasiitetta Espanjan sosiaaliturvajärjestelmälle, ja toiseksi kannustaa pysymään työmarkkinoilla ja saada tällaiset hakijat luopumaan varhennetulle eläkkeelle siirtymisestä.

48. Yleisen sosiaaliturvalain 208 §:n 1 momentin c kohdan nimenomaisen sanamuodon mukaisesti vaikuttaa siltä, että kyseiset kansalliset säännökset on erityisesti suunniteltu varmistamaan, että vanhuusetuuksia hakevilla hakijoilla on oltava oikeus sovellettavan vähimmäiseläkkeen määrään eivätkä he näin ollen ole oikeutettuja tiettyihin lisäetuuksiin tai lisiin, millä taataan, ettei heistä tule lisärasitetta Espanjan sosiaaliturvajärjestelmälle. On syytä korostaa, ettei tässä menettelyssä suinkaan kyseenalaisteta tätä tavoitetta sinänsä vaan se, että kansallista lainsäädäntöä sovelletaan syrjivästi sellaisten työntekijöiden kustannuksella, jotka ovat käyttäneet perusoikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.

25 Asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan 10–12 perustelukappaleessa selvennetään, että saman asetuksen 5 artiklaan sisältyvälle rinnastamisen tai yhdenvertaisen kohtelun periaatteelle on asetettu tiettyjä rajoituksia.

26 Yhteisöjen tuomioistuin totesi 28.4.2004 antamansa tuomion Öztürk (C-373/02, EU:C:2004:232) 68 kohdassa, että Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta turkkilaisiin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 19.9.1980 tehdyn päätöksen N:o 3/80 (EYVL 1983, C 110, s. 60) 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on tulkittava niin, että sen kanssa on ristiriidassa jäsenvaltion sellaisen lainsäädännön soveltaminen, jossa asetetaan työttömyyden perusteella varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytykseksi se, että etuuden saaja on saanut eläkehakemusta edeltäneenä tietynä ajanjaksona etuuksia ainoastaan kyseisen jäsenvaltion työttömyysvakuutuksesta. Asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdan kannalta ei mielestäni voida tehdä mielekkäästi oikeudellista eroa edellytyksen, jonka mukaan henkilön on saatava tiettyä etuutta, ja sen edellytyksen välillä, jonka mukaan henkilön on saatava kyseistä etuutta tietty määrä. Ks. myös tuomio 7.3.1991, Masgio (C-10/90, EU:C:1991:107), jossa käsitellään yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja etuuden määrän oikeusvaikutuksia. Kyseisen tuomion 25 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ”siirtotyöläistä, joka saa vanhuuseläkettä jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, ja toisen jäsenvaltion vakuutuslaitoksen maksamaa tapaturmavakuutusetuutta, ei saa asettaa huonompaan asemaan laskettaessa etuuden sitä osaa, jonka maksaminen keskeytetään ensimmäisen valtion kansallisen lainsäädännön nojalla, kuin työntekijää, joka ei ole käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja joka saa molempia etuuksia yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan”.

27 Ks. analogisesti tuomio 7.6.1988, Roviello (20/85, EU:C:1988:283, 18 kohta) ja tuomio 18.12.2014, Larcher (C-523/13, EU:C:2014:2458, 46 kohta).

28 Ks. asetuksen N:o 883/2004 1 artiklan x alakohta ja 3 artiklan d alakohta. Asetuksen N:o 883/2004 1 artiklan x alakohdassa säädetään, että ”varhennetulla vanhuusetuudella tarkoitetaan etuutta, joka maksetaan ennen eläkeoikeuden saamiseksi tavanomaisesti edellytettävän iän saavuttamista ja jota tämän iän saavuttamisen jälkeen joko maksetaan edelleen tai joka korvataan toisella vanhuusetuudella”.

29 Ks. asetuksen N:o 883/2004 1 artiklan x alakohta ja 3 artiklan d alakohta.

30 Ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse ja Knauer (C-453/14, EU:C:2016:37, 35 kohta).

Huomautan lisäksi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien itse³¹ on todennut, että sekä heidän Espanjassa että Saksassa myönnettävien vanhuusetuksiensa yhteenlaskemisen jälkeen Bocero Torrico ja Bode eivät olisi oikeutettuja lisään.³² Tässä tilanteessa kumpikaan hakija ei siten ole rasite Espanjan sosiaaliturvajärjestelmälle.

49. Vaikka tavoite saada hakijat luopumaan varhaiseläkkeelle siirtymisestä, voikin olla ansiokas, jotta voidaan lisätä kansallista tuottavuutta ja vähentää sosiaaliturvajärjestelmään kohdistuvaa rasitetta – erityisesti kun otetaan huomioon väestön ikääntyminen ja elinajanodotteen kasvu –, sitä ei voida saavuttaa tavalla, jolla syrjitään niitä henkilöitä, jotka ovat käyttäneet perusoikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Tältä osin minun on valitettavasti todettava, että käsiteltävissä asioissa on vaikea välttyä siltä vaikutelmalta, että Espanjan viranomaiset käyttivät lakisäätteistä toimivaltaansa tavalla, jolla ilmeisesti syrjittiin kyseessä olevia hakijoita, jotka käyttivät vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksiaan, ja jolle ei ole – tai ainakaan ei pitäisi olla – oikeutusta.

50. Katson näin ollen, että asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa asetetaan varhennetun vanhuusetuuden myöntämisen edellytykseksi se, että saatavan etuuden määrä on suurempi kuin vähimmäisetuuden, jota kyseiselle henkilölle olisi mainitun kansallisen lainsäädännön perusteella maksettava, *ilman että* siihen sisällytettäisiin myös kyseisen henkilön yhden tai useamman toisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä saamaa samanlaista tosiasiallista etuutta.

VII Ratkaisuehdotus

51. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuimien vastaa Tribunal Superior de Justicia de Galician esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 5 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa asetetaan varhennetun vanhuusetuuden myöntämisen edellytykseksi se, että saatavan etuuden määrä on suurempi kuin vähimmäisetuuden, jota kyseiselle henkilölle olisi mainitun kansallisen lainsäädännön perusteella maksettava, *ilman että* siihen sisällytettäisiin myös kyseisen henkilön yhden tai useamman toisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä saamaa samanlaista tosiasiallista etuutta.

³¹ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 23 kohta.

³² Ks. 7.12.2017 annettu tuomio Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:946, 59 kohta), jossa todetaan, että ”pääasiassa kyseessä olevan takuueläkkeen kaltaista vähimmäisetuutta koskevia oikeuksia laskettaessa on [asetuksen N:o 883/2004 58 artiklan] nimenomaisen säännöksen mukaan otettava huomioon niiden eläketulojen tosiasiallinen määrä, jotka asianomainen saa toisesta jäsenvaltiosta”.